

ELINA LOWENSOHN

»Halo, je tam Simon Poppek?«

Igralko Elino Lowensohn, po rodu Romunko, poznajo predvsem tisti, ki so gledali filme Hala Hartleya **Theory of achievement**, **Simple men** in **Amateur**. Lani smo jo prvič lahko videli v Sloveniji, v majhni, a nedvomno zapomnljivi vlogi poljske arhitektke v Spielbergovem **Schindlerjevem seznamu**, ko ji nemški oficir zaradi nestrinjanja z gradbenimi posegi na ukaz Ralpa Fiennesa sredi lagerja požene kroglo skozi glavo. Intervju z Elino sem šel delat potem, ko sem moral odpovedat že dogovorjen intervju s Halom Hartleyem, ker me biljeter ni pustil v dvorano, kjer so prikazovali njegov novi film **The Amateur**. Ko sem film čez nekaj dni ujel na *Marchéju*, je bil Hal že v New Yorku, na voljo pa je bila Elina, ki sem jo zaradi neporavnanih dolgov spraševal kar o njenih izkušnjah z režiserji, predvsem s Halom Hartleyem.

Kako se razumete z režiserji, še posebej s Halom Hartleyem, s katerimi ste sodelovali trikrat?

Mislim, da mora igralec režiserju popolnoma zaupati. Rekla bi, da je 95 % igralčevega dometa odvisno od režiserja. Rada gledam filme Tarkovskega in brala sem njegovo knjigo, v kateri piše o svojem delu. Pravi, da od igralcev vedno pričakuje zaupanje, saj je režiser tisti, ki ima pregled nad kompletnim delom. Jaz bi se režiserju predredila tudi, če bi bil sumljivega slovesa in če bi bila vloga slaba, saj bi krivdo lahko vedno zvalila nanj. Lahko si še tako dober igralec, vendar pride trenutek, ko nisi popolnoma prepričan, če je prizor, ki si ga

posnel, v redu in takrat mora režiser poseči v tvojo imaginacijo.

Videl sem vas v dveh filmih Hala Hartleya in zdi se mi, da vam je obakrat namenil skrivnostne like.

Če govoriva o **Simple men**, potem je določeno vlogo gotovo igralo dejstvo, da sem v ZDA tujka, Romunka. Čim si tam tujec, si takoj eksotičen, pa čeprav prihajaš iz srednjeevropske ali vzhodnoevropske države in živiš v Ameriki že vrsto let, kot jaz, ki sem Ro-

munijo zapustila pred štirinajstimi leti. Hal ponavadi splete lik okrog nekoga, ki ga res pozna. Mislim, da večina režiserjev skuša najti v vsakem igralcu nekaj posebnega, da to pozneje izrabi. V neki gledališki predstavi lahko stojim popolnoma nepremično in ljudje bodo rekli »kako nenavadno«, toda šele, ko spregovorim in z nekom komuniciram (tako sve se spoznala s Halom, gledal me je v večih gledaliških predstavah), lahko vidijo potencialni misterij, čeprav osebno ne mislim, da izžarevam neko posebno misterioznost.

Za nekatere režiserje ste torej še vedno zanimivi predvsem zaradi akcenta?

Nedvomno, prav pred kratkim sem posnela vampirski film, ki ga je režiral Michael Alameda, kjer igram vampirjevo hčer — Romunko seveda. Hal me sedaj, po treh skupnih filmih že dodobra pozna in prepričana sem, da me ne angažira vedno znova le zaradi akcenta, čeprav v filmih vedno specifično pove, da nisem Američanka.

Poznamo vas predvsem iz manjših, neodvisnih filmov, videli pa smo vas tudi v Schindlerjevem seznamu, kjer ste igrali sicer majhno, vendar po mojem mnenju zelo opazno vlogo.

Res je, mislila sem, da se sploh nihče ne bo spomnil te vloge. Prizor, v katerem nastopam, je po mojem mišljenju močan predvsem zaradi Spielberga. Kot vse ostale male vloge tudi moja posebej ne izstopa, vendar je pomembno, kam je Spielberg prizor v konstrukciji filma postavil. Snemanje je bilo zame nekaj povsem novega in čeprav sem bila prisotna le tri dni (dva dni priprav in en dan snemanja), sem takoj začutila povsem drugačen pristop, nisem pričakovala, da se mi bo režiser posvetil v tolikšni meri. Dogajanje na sceni je izgledalo kot kaos, vendar so bile vse stvari na mestu.

Hal Hartley je sicer Američan, vendar njegovi filmi nosijo nekakšno evropsko senzibilnost.

Mislite, da je to razlog, da ga v Evropi sprejemajo bolje, kot pa v Ameriki?

Verjetno nekaj k temu prispevajo tudi kulturno-sociološki pojavi ali kot pravite, senzibilnost, ki je v Evropi povsem drugačna. Potem je tu še distribucija — čeprav je ameriško tržišče ogromno, se filmi, ki jih snema Hal, le redko vrtijo izven kulturnih centrov, kot so New York, Chicago ipd...

Morda je eden od razlogov tudi ritem Hartleyevih filmov. Kadri v povprečnem

ameriškem filmu se danes izmenjujejo z brzostrelno hitrostjo, ena sijajnih stvari Hartleyevih filmov pa je prav lahkotna statičnost, ki gledalca dobesedno poziva k temu, da stvari ugotovijo sami od sebe, da dihajo s filmom.

Nedvomno. Potem je tu še specifični humor in jukstapozicija, v katero so junaki ponavadi postavljeni, spominja me na Godarda...

...kaj pa Beckett?

Nekoč sem ga vprašala, kaj misli o Beckettu, vendar mi ni znal natančno odgovoriti. Mislim, da bi se Hal, podobno, kot jaz v tem trenutku, moral preseliti v Evropo, v Francijo. O.K., on je Američan, vendar je vsaj s filmi bliže Evropi... Pred nekaj tedni mi je razlagal, da bi v prihodnosti lahko uresničil nek projekt na tej strani. Morda je bil nastop Isabelle Huppert v **Amaterju** le prvi korak bliže. Hal nikakor ni tip človeka, ki živi *american way of life*, naokoli ne hodi navit kot ura. Človeka, ki mu prinese kavo, vpraša, kaj sicer rad počne, ker ve, da je natak ar le zato, da bi se trenutno preživel.

*Vedno sem želel izvedeti, kdo je prišel na idejo za sloviti plesni prizor iz filma **Simple men**, ko vsi plešete na Kool thing?*

Idejo je dobil Hal, jaz pa sem prizor koreografirala. Ste videli **Surviving desire**? Tam je Hal prvič eksperimental s plesnimi vložki, ko trije moški plešejo brez glasbene spremljave, mislim, da je ta prizor še boljši. Nekaj podobnega je želel narediti v **Simple men** in naročil mi je, naj si izmislim čim bolj nenavadne gibe. Takrat sem delala na gledališki predstavi, ki jo je režiral Travis Preston in uvidela sem, da gibi pravzaprav prihajajo iz afriških domorodnih plesov. Hal je imel glasbo že izbrano, poskusili smo in izteklo se je odlično. Moj štos v zvezi s tem prizorom je, da naj bi s plesom in glasbo prebudila vse protagoniste.

SIMON POPEK

PRELET ČE

Za letošnji 47. kanski festival lahko rečemo, da so se razlike med profili njegovih posameznih programov v veliki meri zabrisale. Seveda drži, da glavni program še vedno cilja na velike filme, na potencialne umetnine tako evropske in azijske produkcije kot tudi hollywoodske industrije, program *Poseben pogled* pa raje sledi provokativnim, nekonvencionalnim poskusom, vendar ne le na račun transparentnega ekshibicionizma. Program *14 dni režiserjev*, ki je sicer avtonomen segment kanske prireditve, pa nadaljuje s podporo avtorskemu filmu. Vprašanje je, ali je prišlo do brisanja programskih razlik zaradi naključja, morda zaradi tihe vojne med programskimi selektorji, ali pa je takšno politiko narekovalo samo stanje stvari v svetovni filmski produkciji.

Vsekakor velja reči, da se je v ponudbi letošnjega festivala znašlo kar precej t.i. tradicionalnih pripovednih filmov. Če je bila to svojevrstna značilnost, celo konstanta glavnega programa tudi prejšnjih let, pa je to nekakšna paradoksalna novost, še posebej v programu *14 dni režiserjev*. Da ne bo pomote, oznako tradicionalna filmska pripoved, v loku od inaič realistično—psihološkega filma pa do predelane, preoblečene glasbene komedije oziroma glasbenega filma, še zdaleč ne razumemo v pejorativnem pomenu besede. Tega vdora konvencionalnejših form v izbrani program avtorskega

